

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 30.11.2011
KOM(2011) 831 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o Evropském programu monitorování Země (GMES) a jeho provozních činnostech (od
roku 2014)**

(Text s významem pro EHP)

1. Úvod

Evropský program monitorování Země (dále jen „GMES“) byl zřízen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 911/2010¹. Program GMES je stěžejní iniciativou kosmické politiky Evropské unie² v souladu s článkem 189 Smlouvy o fungování Evropské unie, který EU umožňuje provádět vesmírné činnosti. GMES je také jedním z programů strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění³ a byl s ohledem na svůj přínos pro širokou škálu politik Unie zahrnut do iniciativy v oblasti průmyslové politiky v rámci strategie Evropa 2020.

K tomu, aby mohla Evropa reagovat na stále rostoucí výzvy na globální úrovni, potřebuje vlastní koordinovaný a spolehlivý systém pozorování Země. Takovým systémem je GMES.

GMES je dlouhodobý program založený na partnerství Unie, členských států, Evropské kosmické agentury a dalších evropských zainteresovaných stran. Je to program, díky kterému může EU hrát v mezinárodní spolupráci účinnější úlohu než jednotlivé členské státy, a to prostřednictvím dvoustranné spolupráce s dalšími zeměmi podnikajícími cesty do vesmíru nebo účastí na globálním úsilí v oblasti pozorování Země (např. skupina pro pozorování Země).

GMES povede k lepšímu porozumění toho, jak se mění naše planeta a jak tato změna může ovlivnit náš každodenní život. GMES zajistí nepřetržité poskytování přesných a spolehlivých údajů a informací o otázkách životního prostředí, změně klimatu a bezpečnostních otázkách těm, kdo mají v Evropské unii a jejích členských státech rozhodovací pravomoci. Tyto informace potřebují orgány veřejné správy členských států a regionů, které jsou zodpovědné za koncepci politiky a její provádění. Tyto informace potřebuje i Komise, aby mohla vytvářet fakticky podloženou politiku a monitorování. GMES bude rovněž přispívat k hospodářské stabilitě a růstu tím, že prostřednictvím plného a otevřeného přístupu k údajům o pozorování Země a informačním službám podpoří jeho komerční využití v mnoha rozličných odvětvích.

Od roku 1998 a až do roku 2013 jsou prostředky přidělené Evropskou komisí a Evropskou kosmickou agenturou na program GMES poskytovány zejména na činnosti v oblasti vývoje. Dále byly první prostředky určené na provoz vyčleněny na přechod k počátečním provozním činnostem v období let 2011 až 2013. Od roku 2014 vstoupí GMES do stádia plné provozní činnosti.

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. listopadu 2008 o evropské politice pro oblast vesmíru: jak přiblížit vesmír Zemi zdůraznilo význam včasné realizace programu GMES. Ve svém sdělení ze dne 4. dubna 2011 „Na cestě ke kosmické strategii Evropské unie sloužící občanům“² Komise vyzdvihla, jak je významné, aby byl program GMES do roku 2014 zcela funkční. Rada pro konkurenceschopnost na svém zasedání konaném dne 31. května 2011 vyzvala Komisi, aby do konce roku 2011 předložila návrh činností programu GMES od roku 2014 a vyjasnila jeho správu.

¹ Úř. věst. L 276, 20.10.2010, s. 1.

² KOM(2011) 152 v konečném znění, 4.4.2011.

³ KOM(2010) 2020, 3.3.2010.

Komise ve svém sdělení „Rozpočet – Evropa 2020⁴“ uvedla, že s ohledem na omezení rozpočtu EU bylo navrženo, aby byl program GMES v letech 2014 až 2020 financován mimo víceletý finanční rámec. Komise se nicméně zavázala zajistit programu GMES úspěch a v této souvislosti vypracovala toto sdělení, aby určila vhodné řízení a dlouhodobé financování programu GMES od roku 2014. Na toto sdělení bude navazovat diskuse o budoucnosti programu GMES s Evropským parlamentem, Radou, Evropským hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

2. GMES: PROGRAM POZOROVÁNÍ ZEMĚ ORIENTOVANÝ NA UŽIVATELE

GMES je program monitorování pozorování Země, který umožňuje shromažďovat informace o fyzikálních, chemických a biologických systémech planety Země. Jeho služby jsou přínosné pro širokou škálu uživatelů od místní po mezinárodní úroveň. Jsou koncipovány tak, aby odpovídaly požadavkům uživatelů: jejich rozsah byl postupně upraven pomocí pravidelné a důsledné součinnosti s ostatními komunitami uživatelů. Nařízení o GMES zřídilo k formalizaci tohoto mechanismu fórum uživatelů.

GMES poskytuje klíčové informace pro správu našeho životního prostředí udržitelnějším způsobem, zlepšování ochrany biologické rozmanitosti, sledování a předpovídání stavu složení oceánů a atmosféry, porozumění rozhodujícím činitelům a dopadu změny klimatu, reakci na přírodní katastrofy a katastrofy způsobené člověkem, a podporuje tak rozvojové politiky a posiluje bezpečnost evropských občanů. Napomáhá zlepšovat rozhodování a provádění široké řady politik Unie (dopravy, zemědělství, životního prostředí, energetiky, regionální politiky, humanitární pomoci, civilní ochrany, rozvojové pomoci třetím zemím...). Pro řešení této široké škály možností je struktura GMES založena na třech pilířích: jedné složce služeb, která poskytuje informace na podporu environmentální a bezpečnostní politiky, a dvou složkách pozorování (vesmírné infrastruktury a infrastruktury *in situ*), které poskytují informace nezbytné pro provoz služeb.

3. PŘIDANÁ HODNOTA EU

Za posledních třicet let bylo v Evropě prostřednictvím vnitrostátních a mezinárodních programů určených k rozvoji infrastruktury a aplikací vynaloženo v oblasti výzkumu a vývoje pozorování Země velké úsilí. Stávající kapacity jsou však kvůli nedostatkům v infrastruktury a nedostatku záruk jejich připravenosti z dlouhodobého hlediska nedostatečné. Program GMES byl zavedením soudržného politického rámce na evropské úrovni pro uspořádání komunit uživatelů, sjednocení jejich potřeb a formulování evropské odezvy koncipován tak, aby na základě stávajících prostředků zajistil poskytování nezbytných údajů a služeb dlouhodobým a udržitelným způsobem.

Cílem investic EU je odstranit nedostatky při pozorování, zpřístupnit stávající prostředky a rozvíjet provozní služby. Evropský rozměr programu GMES povede k úsporám z rozsahu, usnadní společné investice do velkých infrastruktur, podpoří koordinaci úsilí a monitorovací sítě, umožní harmonizaci a vzájemné porovnávání údajů a bude nezbytným impulsem pro zřízení špičkových středisek světové úrovně v Evropě.

⁴ KOM(2011) 500 v konečném znění, 29.6.2011.

Harmonizace a normalizace geoprostorových informací na evropské úrovni je hlavní výzvou pro provádění široké škály politik Unie. Mnoho oblastí environmentálního zájmu – například politiky v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování – vyžadují globální způsob myšlení a jednání na místní úrovni. Pomocí programu GMES si EU zajistí svůj samostatný přístup ke spolehlivým, ověřitelným a udržitelným informacím o životním prostředí a bezpečnosti, přispěje prostřednictvím mezinárodní iniciativy GEOSS (Global Earth Observation System of Systems – Globální systém systémů pozorování Země) k vytvoření souborů dat a informací založených na globálním pozorování a posílí svůj vliv při jednáních na mezinárodní úrovni a ve smlouvách, jakými jsou tři úmluvy z Ria, smlouvy navazující na Kjótský protokol, a další dvoustranné či mnohostranné dohody. Program GMES je uznáván jako evropský přínos k vybudování Globálního systému systémů pozorování Země vyvíjeného v rámci skupiny pro pozorování Země (GEO).

4. NÁKLADY A PŘÍNOSY

Od svého počátku v roce 1998 až do roku 2013 mají celkové prostředky programu GMES určené na vývoj a počáteční provozní činnosti služeb a vesmírné infrastruktury a infrastruktury *in situ* poskytnuté Evropskou unií a Evropskou kosmickou agenturou dosáhnout částky vyšší než 3,2 miliardy EUR. Pro složku služeb poskytla EU finanční zdroje ve výši 520 milionů EUR a Evropská kosmická agentura ve výši 240 milionů EUR. Na vesmírnou složku, včetně přístupu k vesmírným údajům z národních družic, přispěla Evropská kosmická agentura 1 650 miliony EUR a EU 780 miliony EUR (sedmý rámcový program a počáteční provozní činnost GMES).

Po roce 2013 bude nepřetržitá činnost všech složek programu GMES zahrnovat jejich plné využití, údržbu, vývoj a aktualizace a na období let 2014 až 2020 bude odhadem vyžadovat náklady ve výši 5 841 milionů EUR⁵, z toho 1 091 milionů EUR⁶ na služby, 350 milionů EUR⁷ na složku *in situ* a 4 400 milionů EUR (odhad Evropské kosmické agentury) na vesmírnou složku, včetně přístupu k podpůrným misím. V minulosti GMES nevykazoval překračování nákladů a pravděpodobně je nebude vykazovat ani v budoucnosti, neboť jeho základem je struktura, která v případě potřeby umožňuje přehodnocení priorit obsahu a cílů jeho jednotlivých složek tak, aby nepřekročil plánované náklady.

Podle analýzy nákladů a přínosů⁸ se očekává, že program GMES přinese v období do roku 2020 výhody odpovídající nejméně dvojnásobku investičních nákladů a v období do roku 2030 čtyřnásobku investičních nákladů. Spolu s rozvojem inovačních služeb a komerčním využitím v navazujícím odvětví skýtá obrovské možnosti pro hospodářský růst a vytváření pracovních míst.

Pozorování Země je oblast, ve které hraje EU významnou úlohu uznávanou po celém světě. Pokud nebudou zajištěny investice Evropské unie, hrozí, že členské státy a evropské společnosti budou muset uvolnit místo rozvíjejícím se zemím (např. Brazílii, Indii, Rusku a Číně), které do pozorování Země investují mnoho prostředků.

⁵ Ceny platné pro rok 2011.

⁶ Údaje vycházející ze zavádějících služeb (projekty financované ze sedmého rámcového programu).

⁷ Údaje vycházející z odhadů Evropské agentury pro životní prostředí v rámci projektu GISC financovaného ze sedmého rámcového programu <http://gisc.ew.eea.europa.eu/gisc-project>.

⁸ Údaje vycházející z analýzy nákladů a přínosů programu GMES, kterou vypracovala společnost Booz & Company, konečná verze ze dne 19. září 2011.

5. FINANCOVÁNÍ

Na základě svého sdělení „Rozpočet – Evropa 2020“ Komise navrhla, aby byl program GMES od roku 2014 financován mimo finanční rámec.

Z možných řešení financování GMES zvažovala Komise tři: zvláštní fond GMES (podobný modelu zvolenému pro Evropský rozvojový fond), možnost posílené spolupráce (která by znamenala zapojení členských států s velkým zájmem o tento program), a konečně možnost účasti průmyslu, kdy by odpovědnost a financování sdíleli hospodářští činitelé. Komise ve svém hodnocení uvádí, že nepodporuje poslední dvě uvedené možnosti, neboť posílená spolupráce by na jednu stranu ohrozila rozměr programu zahrnující všech 27 členských států, a na druhou stranu zkušenosti s projektem Galileo již ukázaly, že z krátkodobého hlediska bude obtížné přilákat a udržet soukromý sektor, což není v souladu s tím rozměrem programu, kterým je přínos pro veřejnost.

Proto je navrhováno zřízení zvláštního fondu GMES, do kterého by mělo finančně přispívat všech 27 členských států EU v závislosti na jejich hrubém národním důchodu (HND). Řízení fondu má být svěřeno Komisi. To si vyžádá mezivládní dohodu mezi členskými státy EU zasedajícími v Radě. Znění nástinu dohody se nachází v příloze I tohoto sdělení. Řízení fondu bude probíhat podle souboru finančních pravidel, která přijme Rada na základě návrhu Komise.

Pro zajištění nepřetržité činnosti programu by měla být od 1. ledna 2014 do doby ratifikace ze strany 27 členských států prozatímně prováděna některá ustanovení vnitřní dohody.

Podle odhadu nákladů uvedeného v kapitole 4 činí maximální finanční částka potřebná pro činnost GMES (2014–2020) 5 841 milionů EUR⁵.

6. SPRÁVA

Správa programu GMES vyžaduje politickou koordinaci a dohled, řízení jeho úkolů a rozpočtu a technickou koordinaci jeho provádění. Od roku 2014 bude třeba zavést vhodný systém správy pro zohlednění potřeb fáze plné provozní činnosti.

6.1. Politický dohled a řízení

Má se za to, že Komise by měla být nadále v rámci Unie zodpovědná za celkovou politickou koordinaci včetně vyjednávání mezinárodních smluv, konzultaci s komunitami uživatelů na základě zkušeností získaných se stávajícím uživatelským fórem, přijímání pracovních programů, zajištění návaznosti na odvětvové politiky, vymezení hledisek bezpečnostní politiky a politiky v oblasti údajů a hledisek mezinárodní spolupráce. K přizpůsobení se většímu počtu činností spojených s řízením programu v provozní fázi však bude nezbytné přijmout vhodná opatření, což si vyžádá zapojení specializovaných pracovníků, jejichž nábor bude v ústředních útvech Komise obtížný. Zřízení nové agentury ve stanoveném časovém rámci není reálné, proto by tento úkol mohl být svěřen již existujícímu evropskému subjektu. Diskutovalo se o možnosti svěřit řízení celého programu Evropské kosmické agentuře, ale toto řešení se nezdá být vhodné z několika důvodů: za prvé, Evropská kosmická agentura je agenturou pro výzkum a vývoj; za druhé, Evropská kosmická agentura je agenturou pro vesmír, zatímco velká část programu GMES jde nad rámec vesmírných činností; a za třetí, s ohledem na to, že program GMES by měl být přínosný pro všechny občany EU, preferuje Komise přístup Společenství, který zahrnuje všech 27 členských států. Z tohoto důvodu, a

také z důvodu usnadnění budoucího souladu s řízením programu Galileo, by určité úkoly spojené s řízením programu, jako je hodnocení, vyjednávání a následné monitorování smluv, mohly být svěřeny Agentuře pro evropský globální navigační družicový systém (Agentura pro evropský GNSS).

Navrhuje se, aby za politického dohledu Komise činnosti týkající se řízení programu, které byly svěřeny Agentuře pro evropský GNSS, nezahrnovaly provozní činnosti a byly spojené mimo jiné s řízením financí přidělených do tohoto programu a dohledem nad prováděním jeho úkolů. Provozní náklady Agentury pro evropský GNSS spojené s řízením programu GMES by měly být hrazeny z fondu GMES uvedeného v kapitole 5.

6.2. Technická koordinace a provádění operací

Za účelem podpory Komise by měla být technická koordinace služeb svěřena evropským subjektům, které mají dostatečné znalosti a zkušenosti v souvisejících oblastech. Za kontrolu kvality a ověřování produktů týkajících se provádění odvětvových politik bude nadále zodpovědná Komise.

(1) Provozní činnosti složky služeb programu GMES by měly zahrnovat:

a) Provozní činnosti:

- i) globální systematické/rutinní činnosti pro monitorování a předpověď stavu subsystémů Země na regionální a globální úrovni zahrnující zejména mořské prostředí, kvalitu atmosféry a ovzduší, služby monitorování země a změny klimatu;
- ii) regionální/místní služby na vyžádání zahrnující zejména služby nouzového řízení, bezpečnostní služby a služby celoevropského monitorování země.

b) Vývojové činnosti zahrnující zlepšení kvality a výkonu stávajících služeb, rozvoj nových prvků služeb a podporu uplatnění GMES v navazujících odvětvích.

Technická koordinace služby monitorování země může být svěřena Evropské agentuře pro životní prostředí (EEA).

Technická koordinace služeb nouzového řízení může být svěřena Evropskému středisku reakce na mimořádné situace (ERC).

Technická koordinace služeb monitorování atmosféry může být svěřena Evropskému středisku pro střednědobé předpovědi počasí (ECMWF).

Technická koordinace dalších služeb (změny klimatu, monitorování mořského prostředí a bezpečnosti) je ve stádiu příprav proto, aby byly zajištěny včasné a vysoce kvalitní služby v souladu se zvláštními potřebami, které mají pokrýt. Do provádění této koordinace by mohly být zapojeny útvary Komise a další evropské subjekty, například Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA), Satelitní středisko Evropské unie (EUSC), Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (FRONTEX) či Evropská obranná agentura (EDA).

(2) Provozní činnosti vesmírné složky programu GMES by měly zahrnovat:

- a) Provozní činnosti: činnosti vesmírné infrastruktury vyvinuté pro GMES (tj. mise Sentinel); přístup k misím třetích stran; šíření informací; technickou pomoc Komisi při shromažďování požadavků v souvislosti s údaji, zjišťování nedostatků při pozorování, přispívání ke stanovení nových vesmírných misí.

Provozní činnosti vesmírné složky programu GMES mohou být svěřeny:

- 1) dočasně Evropské kosmické agentuře v případě pozorování země a oblastí s jasně stanoveným cílem pomocí snímků s vysokým rozlišením;
 - 2) Evropské organizaci pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT) v případě systematického a globálního pozorování atmosféry a oceánů.
- b) Vývojové činnosti: návrh a zadávání zakázek na nové prvky vesmírné infrastruktury; poskytování technické podpory Komisi při převádění požadavků kladených na služby do stanovování nových vesmírných misí s podporou provozovatelů vesmírné infrastruktury; koordinaci rozvoje vesmírných činností, včetně vývoje zaměřeného na modernizaci a doplnění vesmírné složky programu GMES.

Vývojovými činnostmi může být pověřena Evropská kosmická agentura současně s technickým zapojením příslušných útvarů Evropské komise.

(3) Provozní činnosti složky *in situ* programu GMES by měly zahrnovat:

- a) koordinaci poskytování údajů *in situ* službám GMES se správnými ujednáními ad hoc s provozovateli *in situ*;
- b) koordinaci poskytování údajů třetích stran *in situ* na mezinárodní úrovni;
- c) poskytování technické pomoci při převádění GMES požadavků v oblasti údajů o službách do stanovení infrastruktur a sítí pro pozorování *in situ*;
- d) součinnost s provozovateli *in situ* za účelem podpory souladu vývojových činností týkajících se složky *in situ* programu GMES.

Technická koordinace složky *in situ* programu GMES může být svěřena Evropské agentuře pro životní prostředí v rámci jejího mandátu.

V případě všech tří složek by provádění provozních činností programu GMES mělo být svěřeno provozním subjektům, a to buď na základě veřejných zakázek, dohod na úrovni útvarů, nebo grantů.

6.3. Politika v oblasti údajů a informací

Politika programu GMES v oblasti údajů a informací bude i nadále založena na zásadě plného a otevřeného přístupu (s výhradou právních a bezpečnostních omezení) a bude v souladu se stávajícími právními předpisy (např. směrnici o opakovaném použití informací veřejného

sektoru a směrnicí o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství) usilovat o dosažení cílů nařízení č. 911/2010, a to o:

- 1) podporu využívání a sdílení informací a údajů z programu GMES;
- 2) posílení trhu v oblasti pozorování Země v Evropě, zejména navazujících odvětví, s cílem umožnit růst a vytváření pracovních příležitostí;
- 3) přispění k udržitelnosti a kontinuitě poskytování údajů a informací z programu GMES;
- 4) podporu evropských výzkumných, technologických a inovačních společenství.

7. ZÁVĚR

Toto sdělení reaguje na požadavek Rady pro konkurenceschopnost ze dne 31. května 2011, aby byl do konce roku 2011 předložen návrh provozních činností a vyjasněna správa programu GMES v období 2014 až 2020, a zahajuje tak diskusi s ostatními orgány. Také připravuje cestu k dlouhodobé a udržitelné správě a financování programu GMES.

Příloha

Nástin VNITŘNÍ DOHODY⁹

mezi zástupci vlád členských států Evropské unie zasedajících v Radě o financování Evropského programu monitorování Země (GMES) podle víceletého finančního rámce na období 2014 až 2020

FINANČNÍ ZDROJE fondu GMES

- Členské státy se dohodly na zřízení fondu Evropského programu monitorování Země, dále jen „fond GMES“.
- Fond GMES se skládá z:
 - a) částky do výše 5 841 milionů EUR⁵ pocházející z příspěvků členských států podle klíče určujícího výši příspěvků na základě hrubého národního důchodu (HND) členských států,
 - b) dalších dobrovolných příspěvků od dalších subjektů (např. nových států, které přistoupí k EU, třetích zemí, které si budou přát účastnit se tohoto programu, mezinárodních organizací a dalších dobrovolných příspěvků), které mohou doplnit částku uvedenou v písmeni a).
- Prostředky z fondu GMES budou k dispozici ve chvíli, kdy víceletý finanční rámec vstoupí v platnost.
- Celková částka zdrojů z fondu GMES se vztahuje na období od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2020.

POUŽITÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ

- Z fondu GMES budou financovány činnosti v níže uvedených oblastech:
 - a) provozní činnosti programu GMES:
 - i. složka služeb (monitorování atmosféry, monitorování změny klimatu za účelem podpory politik v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování, nouzové řízení, monitorování země, monitorování mořského prostředí, bezpečnost);
 - ii. vesmírná složka zajišťující udržitelné pozorování vesmíru pro oblasti služeb uvedené v bodě i);
 - iii. podpora shromažďování údajů *in situ*;
 - iv. přístup k údajům;
 - v. podpora využívání služeb uživateli;

⁹ Cílem této přílohy je stanovit pouze hlavní prvky a navrhnout názvy nadpisů vnitřní dohody založené na současném typu dohod uzavíraných v rámci Evropského rozvojového fondu (Úř. věst. L 247, 9.9.2006, s. 32). Nijak se nepředjímá výsledek diskusí s členskými státy o konečném znění.

- vi. opatření k zajištění ochrany infrastruktury;
- b) podpůrná opatření na pokrytí nákladů spojených s plánováním a prováděním fondu GMES. Ze zdrojů pro podpůrná opatření mohou být financovány výdaje spojené s:
 - i. přípravnými, návaznými, monitorovacími, účetními, auditními a hodnotícími činnostmi, které jsou přímo nezbytné pro plánování a uplatňování zdrojů z fondu GMES spravovaného Komisí;
 - ii. dosažením těchto cílů prostřednictvím činností v rámci rozvojové politiky, studií, setkání, informování, zvyšování povědomí, vzdělávacích a publikačních činností; a
 - iii. jakýmkoliv dalšími výdaji na administrativní či technickou podporu, které mohou Komisi při řízení fondu GMES vzniknout.

PROVÁDĚNÍ

- Dohoda stanoví prováděcí pravidla pro plánování, řízení a provádění fondu GMES tak, aby byly v co největší míře harmonizovány postupy pro správu fondu GMES s postupy Unie. V tomto smyslu přijme Rada na návrh Komise nařízení.
- Dohoda vytvoří rámec pro přijetí finančního nařízení, kterým se stanoví pravidla pro zřízení fondu GMES a využívání jeho finančních zdrojů a dále pravidla pro předkládání a audit účetních závěrek. Toto nařízení přijme Rada na návrh Komise.
- Komisi je nápomocen výbor („Výbor GMES“).
 - a) Výbor se skládá ze zástupců vlád členských států; předsedá mu zástupce Komise; sekretariát poskytne výboru rovněž Komise.
 - b) Výbor GMES přijme svůj jednací řád na návrh Komise, včetně pravidel pro hlasování a plnění úkolů.
 - c) Výbor GMES se může scházet ve zvláštním složení, aby mohl jednat o konkrétních otázkách, zejména těch, které se týkají bezpečnosti („bezpečnostní rada“).

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- Každý členský stát schválí tuto dohodu v souladu se svými ústavními požadavky. Vláda každého členského státu oznámí Generálnímu sekretariátu Rady Evropské unie dokončení postupů nezbytných pro vstup této dohody v platnost.
- Tato dohoda vstupuje v platnost prvním dnem druhého měsíce následujícího po oznámení o schválení této dohody posledním členským státem.
- Tato dohoda se uzavírá na stejnou dobu platnosti jako víceletý finanční rámec na období 2014–2020.